

Karin Lindvall, inledning

Definitionen på Riksantikvarieämbetets hemsida.

<https://www.raa.se/kulturarv/immateriellt-kulturarv/om-vart-immateriella-kulturarv/>

Kulturarvet är alltid utvalt. Det är aldrig neutralt. Kulturarv handlar om användning.

Är ett revitaliserat kulturarv samma kulturarv som det var innan det dog? Varför är det så viktigt att jobba för ett kulturarvsöverlevnad, när vi ända bara avskriver det när det är dött?

Det behövs diskussioner kring grunderna för arbetet med det materiella kulturarvet så att vi på ett bra sätt kan diskutera problemen. Vi behöver mer bråk i kulturarvsbranschen.

En tradition som inte längre bottnar i sin samtid kommer att självdö. I vissa fall kommer en ny tradition att återuppstå på ny grund. Vårt arbete med att dokumentera är viktigt. Vissa traditioner bör få dö ut, ibland med aktiv dödshjälp. (Som tex genom lagstiftning) Vi behöver dock bevara minnet även av dessa

Användandet av historieskrivning och kulturutövande är viktiga delar av samhällsprocessen. Det immateriella kulturarvet handlar om gränssnittet mellan föremålen och det immateriella. Det handlar om människorna som använder, brukar, har kunskap om.

Annika Nordström, Institutionen för språk och folkminnen

De har det samordnande ansvaret för Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet. <http://www.sprakochfolkminnen.se/om-oss/levande-traditioner---immateriella-kulturarv-.html> som de själva kallar

Levande traditioner

Oavsett varifrån i världen vi kommer och hur gamla vi är finns det mycket som vi delar i form av – hantverk, ritualer, traditioner, danser, sånger och berättelser. Det kan röra sig om hur vi tar vara på naturens resurser, firar våra högtider, umgås med varandra, den musik vi spelar, ja, allt det som kan föra människor samman och som kan kallas för det immateriella kulturarvet.

Levande bruk med fokus på utövande och utövare. Målet att skapa förståelse och bygga fred mellan människor.

NGOer – Nongovernmental organizations för ideella organisationer. För de nordiska länderna är dessa en mycket viktig pusselbit. Ex Sagobygder i Kronoberg

Det finns ett register över metodiskt goda exempel. Man har lagt mer fokus på detta än på listorna över immateriellt kulturarv, som Sverige förhållit sig restriktivt till. Hembygdsrörelsen finns upptagen som en metod på den listan.

Immateriellt kulturarv stannar inte vid gränsen.

Det finns fyra noder.

a) Institutet för språk och folkminnen och Nordiska museet: Muntliga traditioner och uttryck, däribland språket som förmedlare av det immateriella kulturarvet samt sociala sedvänjor, riter och högtider. Kunskap och sedvänjor rörande universum

b) Nämnden för hemslöjdsfrågor: Traditionell hantverkskunskap

c) Statens musikverk/Svenskt visarkiv: Framföranden – musik, dans och teater

d) Riksantikvarieämbetet: Kunskap och sedvänjor rörande naturen samt kulturarv som hör samman med materiella kulturarv och kulturmiljöer i Sverige

Mest aktiva har hemslöjden varit

Förteckningarna finns för att identifiera, beskriva och förmedla delar av kulturarvet. Även förslag som inte kommer med bevaras. Ett av de viktigare områdena är ”mat”. Det behövs 5 personer för att ses som ett nätverk, för att ses som ett levande immateriellt kulturarv.

Från hemsidan:

Oavsett varifrån i världen vi kommer och hur gamla vi är finns det mycket som vi delar i form av hantverk, ritualer, traditioner, danser, sånger och berättelser. Kanske är det inte så mycket vad vi gör utan just hur vi gör det som skiftar utifrån den tid vi lever i och den plats vi bor på.

Efter hand har nya sätt att tillverka saker, bruka jorden och laga den mat vi äter vuxit fram, ofta som ett resultat av möten mellan människor. Det kan röra sig om hur vi tar vara på naturens resurser, firar våra högtider, umgås med varandra, den musik vi spelar, ja, allt det som kan föra människor samman och som kan kallas för det immateriella kulturarvet.

Immateriella kulturarv kan dra gränser och leda till utanförskap, men också skapa känslor av gemenskap, lust, skapande och kreativitet som berikar våra liv. De kan sammanföra människor från olika delar av världen, ge alternativa sätt att lära känna varandra och mötas. Genom att bygga upp kontakter mellan människor över hela världen kan vi lära av varandra.

Varför hålla traditioner levande?

Vi lever i en tid av allt snabbare förändringar. Vad som ses som kulturarv ändras med tiden. Mycket av det som förut var självklart riskerar att falla i glömska samtidigt som en mängd nya seder och bruk pockar på vår uppmärksamhet.

I en tid där människor, traditioner, idéer och varor rör sig fritt över kulturella och nationella gränser kan det kanske vara svårt att se den egentliga nyttan av att bevara tidigare generationers kunskaper. Samtidigt bygger praktiskt taget allt det vi vet och gör i dag på något som förts vidare från förr oavsett om det är teknik, musik, konstnärligt skapande eller något annat.

I dag får vi ofta anledning att fundera över hur och vad vi kan göra för att vår jord ska må bättre. Kanske kan immateriella kulturarv med fokus på småskalig produktion i kombination med utveckling av traditionella näringar anpassade till speciella klimat eller naturtyper vara en väg att gå.

Anneli Palmsköld – Göteborgs universitet. Forskningen

Definitionen av hantverk handlade om handen och om verktygen. Sågs som ett yrke där man arbetade på beställning. På 1930-talet ansågs man behöva "föga teoretisk utbildning". Vattendelaren i hantverkarnas historia var industrialismen då handen ställdes mot maskinerna. Etnografiska beskrivningar lade ofta stor vikt vid hantverk.

Forskare har jobbat med dokumentation, lärande, infrastruktur (såsom avel, odling etc), trycksaker (där man bla bedriver diskussioner) och böcker.

Vem äger rätten till kunskapen/ tekniken/ kulturarvet? Juridiken dyker upp oftare än man kan tro.

Det kan vara svårt att så syn på sin samtid.

A presentation slide with a green background and white text. The title is "Forskning i, om och genom hantverk". Below the title are four sections, each with a list of topics:

- Hantverksprocesser – hur, vad och varför?*
 - autoetnografi, observationer och intervjuer, fotografier/filmer, rekonstruktioner
- Hantverkets skilda kontexter*
 - historia och samtid, internationella och nationella sammanhang, ekonomi, kultur, juridik
- Hantverk som kunskapsform*
 - vilka kunskaper som hantverk kan ge, vilken betydelse dessa kunskaper kan ha
- Teoretiska aspekter på hantverk*
 - filosofi, vetenskapshistoria, konstvetenskap, etnologi/folkloristik

Fredrike Roedenbeck – Noden för traditionell hantverkskunskap

En del av arbetet handlar om att förteckna immateriellt kulturarv.

Varför gör vi detta egentligen?

Man kan ibland möte inställningen: "Vilket trevligt pyssel ni håller på med. Det blir man säkert snäll och avslappnad av."

Konventionen gör att slöjden och andra kulturarv inte längre är lika lätta att avfärda.

Civilsamhället förväntas göra stordåd utan extra medel, därmed också mer eller mindre helt ideellt. Hur mycket kan man egentligen förvänta sig av de ideella krafterna?

Arbetet med konventionen bör handla om det vi redan gör. Vi gör det nu bara med konventionen i åtanke och koppla konventionen till det. Vi kan vända detta från "ytterligare en sak" till att få en förstärkning av betydelsen av det vi redan gör.

Vi måste jobba med det som är representativt och inte bara med det udda. Tex mattor och korgar.

Vem tar ansvar för de stora traditionerna? Tex midsommar, jul, påsk?

Det är vanliga människors kunskap och traditioner som är grejen.

Ska vi lyfta värdet av slöjd och hantverk behöver det vara tillgängligt. Det behöver finnas där för människor att prova på, att kunna lära sig. Det måste finnas där om det ska kunna skapa förståelse. Akademin behövs, men om det bara är akademien som jobbar kommer slöjdarbetet bara att handla om konstgjord andning av utvalda traditioner.